

POUKA 4

Prvi deo: Pregled

Ključni tekst: Jevrejima 4,12

Središte proučavanja: 2. Timotiju 3,15–17; Jovan 17,17; Efescima 1,13; Psalam 119,11; 1. Korinćanima 2,14

Glavna uloga Božje Reči jeste da nas duhovno hrani kako bi nas održala u životu. Izrailjci su naučili ovu važnu duhovnu lekciju kada su u pustinji iskusili fizičku glad. Mojsijevo tumačenje Božjeg čuda mane odražava sledeću misao: „Da bi ti pokazao da čovjek ne živi o samom hljebu nego o svemu što izlazi iz usta Gospodnjih“ (5. Mojsijeva 8,3). Isus je bio fizički izgladneo u pustinji kada je sotoni izgovorio ovo načelo (Matej 4,4). Istu misao čujemo i u prvoj Petrovoj poslanici, gde on Božju Reč poredi sa mlekom koje hrani i neguje gladnu novorođenčad: „Da o njemu uzrastete“ (1. Petrova 2,2; uporedi sa Jevrejima 5,13). Ovi biblijski primeri nas podsećaju na jedan važan uslov koji moramo da ispunimo da bismo primili duhovnu hranu iz Božje Reči. Mi Božjoj Reči moramo da pristupimo s osećajem potrebe. Moramo joj prići gladni i žedni; u suprotnom, nećemo shvatiti koliko je duhovna hrana životno neophodna. Takođe, verovatno nećemo ni uživati u njoj niti imati koristi od nje.

U ovom proučavanju pokušaćemo da razumemo dve ključne istine o duhovnoj ishrani: (1) zašto i (2) kako proces hranjenja Božjom Rečju održava naš život. Osnova našeg proučavanja biće 2. Timotiju 3,14–17, temeljni odlomak iz Pavlove druge poslanice Timotiju. Prvo pitanje – „Zašto?“ – omogućiće nam da, iz biblijske perspektive, ispitamo posebne kvalitete i efekte koji čine da 2. Timotiju bude tako snažna i životno preobražavajuća. Drugo pitanje – „Kako?“ – ponudiće metode za čitanje Svetog pisma. Takvi pristupi omogućiće da se čudo hranjenja Božjom Rečju dogodi i u našem životu.

Drugi deo: Komentar

„Zašto“ Svetog pisma. Zašto Sveto pismo poseduje moć da održava život? Pavle predlaže dva odgovora na ovo pitanje. Prvi odgovor tiče se njegovog uzvišenog pogleda na Sveto pismo, kao i prirode, odnosno svetog kvaliteta Svetog pisma. Drugi odgovor odnosi se na efekte Svetog pisma, tj. na preobražavajuću moć svetih spisa u životu Pavlovog čitaoca, Timotija (1. Timotiju 3,15), koga Pavle naziva i „čovekom Božjim“ (1. Timotiju 6,11).

1. Kvalitet Svetog pisma. Spisi koji su činili Bibliju od početka su prepoznati kao „sveti“. Izraz „Sveto pismo“ (grčki: hiera grammata), koji Pavle koristi, pojavljuje se samo ovde u Novom zavetu. Ova fraza odražava tehnički naziv Tora še-bikhtav („pisani zakon“) kojim su se u drevnom judaizmu označavali spisi koji su smatrani nadahnutim, za razliku od Tora še-be'al pe („usmeni zakon“), koji se nije smatrao nadahnutim. Tim izrazom Pavle ovde misli na Stari zavet – naziv koji će neki hrišćani mnogo kasnije početi da koriste u pogrdom smislu, kako bi sugerisali niži (ili čak nevažeći) stepen nadahnuća.

Za Pavla, tzv. Stari zavet bio je jedino Sveto pismo. U to vreme Novi zavet nije postojao i nije još bio deo pouke koju je Timotije primao. Razlog zbog koga se ti spisi nazivaju „svetima“ jeste u tome što se smatraju theopneustos – „nadahnutima“, doslovno: „Bogom nadahnutim“, u pasivnom obliku, što podrazumeva da je Bog njihov stvarni

izvor. Isti glagol se koristi za opis Božjeg stvaranja čoveka, kada mu je „udahnuo u nos duh života“ (1. Mojsijeva 2,7). Iz ovog uzvišenog gledanja na Sveto pismo, Pavle izvodi ne samo pouke o efektima koje Sveto pismo ima na nas, nego i o načinu na koji mu treba pristupati.

2. Efekti Svetog pisma. Paralela između nadahnuća Svetog pisma i stvaranja čoveka nije slučajna. Ona je tu da pokaže da je Božja Reč – život. Kao takva, ona donosi život onome ko je prima, baš kao što je Adam primio život od svog Tvorca. Pavle navodi da „Sveto pismo može da ti da mudrost [I budući da iz malena umiješ sveta pisma, koja te mogu umudriti na spasenije u Hrista Isusa – Daničić-Karadžić]“ (2. Timotiju 3,15). Pavle pri tome ne misli da se to događa mehanički, da onaj ko primi Sveto pismo odmah i čudesno postaje obdaren mudrošću. On nas podseća da mudrost o kojoj govori dolazi kroz veru u Isusa Hrista. Potom, u sledećem stihu, Pavle objašnjava da ta mudrost ima četiri posebne funkcije u životu svakog vernika:

- Prva funkcija Svetog pisma je „naučna“ (poučna). Ono nas vodi ka otkrivanju i razumevanju istine.
- Druga funkcija je „ukoravanje“ – ono nas suočava sa greškama koje smo učinili, ne samo u učenju nego i u ličnom životu.
- Treća funkcija Svetog pisma je „popravljanje“. Nije dovoljno da shvatimo svoje greške; moramo da razumemo i kako da ih ispravimo i da utvrdimo ispravan smer kretanja.
- Četvrta i poslednja funkcija Svetog pisma je „poučavanje u pravednosti“. Ono nas, na kraju, vodi ka pokajanju i poslušnosti kroz Svetoga Duha.

Pavle zatim zaključuje da je krajnji cilj Svetog pisma oblikovanje potpunog čoveka. Svoj zaključak on daje u praktičnom obliku – pozivom na delovanje. Tako Sveto pismo osposobljava čoveka „za svako dobro delo“ (2. Timotiju 3,17).

Pristup Svetom pismu. Na koji način Sveto pismo postiže ove izuzetne efekte – vodeći nas od onoga što jesmo do života u pravednosti sa svim „dobrim delima“ koja iz toga proizlaze? Da bismo odgovorili na to pitanje, možemo iz Pavlovih saveta Timotiju izvući četiri načela, odnosno pouke, o pristupu Svetom pismu:

1. Sve Pismo. Prvo i osnovno načelo u pristupu biblijskim tekstovima jeste činjenica da njihova „sveta“ i nadahnuta priroda obuhvata celokupno Sveto pismo. Pavle naglašava da je „sve Pismo nadahnuto“ (2. Timotiju 3,16). Ovo načelo znači da se celokupna Biblija mora uzeti u obzir u proučavanju i traganju za Božjom objavom. Pavlova izjava podstiče nas da čitamo Sveto pismo sa poverenjem da će nas sveti spisi voditi ka božanskoj istini i praktičnim savetima za život. Nijedna knjiga ili odlomak ne smeju da imaju prednost nad drugima; svi delovi Svetog pisma zaslužuju jednaku pažnju. Pavle ovde predlaže pristup koji se u savremenom proučavanju Biblije naziva „kanonski pristup“. Dakle, pojedini tekst treba tumačiti u svetlu drugih biblijskih odlomaka koji se na njega odnose ili ga spominju (tzv. intertekstualni princip – pravilo međutekstualne povezanosti).

2. Učiti i znati. Pavle ceni trud oko učenja i spoznavanja (2. Timotiju 3,14.15). Zbog toga nepoznavanje Svetog pisma ili površno čitanje Biblije može ozbiljno uticati ne samo na naš sadašnji život, nego i na naše večno spasenje. U tim okvirima, Pavlov poziv na učenje i poznavanje znači da treba posvetiti naročitu pažnju biblijskom tekstu koji proučavamo. Elen G. Vajt nas podseća: „Važnost sticanja temeljnog znanja o Svetom pismu jedva da se može preceniti. 'Bogom dana (nadahnuti)', 'koja te može umudriti na spasenje', i koja čini 'da bude savršen čovjek Božji, za svako dobro djelo pripravljen' jeste Knjiga nad knjigama koja zaslužuje naše najdublje poštovanje i

pažnju. Mi ne smemo da budemo zadovoljni površnim znanjem, već moramo da nastojimo da saznamo puno značenje reči istine i da se napajamo duhom svetih objava“ – „Pregled i Glasnik“ (Advent Review and Sabbath Herald), 9. oktobar 1883. godine.

3. Vernost. Pavlova opomena Timotiju da „ostane“ u onome što je naučio (2. Timotiju 3,14) podseća na Isusov poziv da „ostanete“ u Njegovoj reči (Jovan 8,31). U oba stiha koristi se isti grčki glagol meno – „ostati“. Nije dovoljno da jednom naučimo biblijsku istinu; treba je stalno obnavljati. Postoji jedna hebrejska poslovice: „Onaj ko nauči pouku a ne ponovi je, sličan je zemljoradniku koji seje a ne žanje.“ Za Timotija, a i za mnoge hrišćane, ovo obrazovanje nije jednokratno događaj – ono počinje „od detinjstva“ (2. Timotiju 3,15) i traje čitav život. Pavlov poziv da ostanemo u Reči ne znači samo intelektualno pamćenje apstraktnih istina i doktrina niti privremeno sentimentalno prisećanje. On poziva Timotija da neprekidno živi u Reči i da je primenjuje u životu. Jakov slično razmišlja kada govori o vezi između vere i dela (Jakov 2,14–26).

4. Uticaj učitelja. Do božanske istine ne možemo doći sami. Pošto je istina otkrivenje koje nam je Bog dao, potrebna su nam i ljudska svedočanstva onih koji su tu objavu prihvatili kao istinitu. Zato su nam potrebni učitelji. Od samog početka istorije Izrailja, Bog je pozivao svoj narod da uči svoju decu (5. Mojsijeva 6,7). Pavle se poziva na ovo načelo kada Timotiju piše o onima „od kojih“ je učio (2. Timotiju 3,14). Tu Pavle posebno misli na Timotijevu majku Evnikiju i njegovu babu Loidu, ali i na sebe, kao jednog od „mnogih svedoka“ hrišćanske zajednice (2. Timotiju 2,2). Pavlov poziv, dakle, ne odnosi se samo na učenike ili decu koja su dužna svojim roditeljima i učiteljima, već i na same roditelje i učitelje, koji imaju odgovornost da prenesu ono što su naučili.

Treći deo: Primena u životu

Savet za učitelja: Kako možemo uspešno da primenimo Sveto pismo u svom životu? Sledeće aktivnosti imaju za cilj da nam u tome pomognu. Zamolite jednog dobrovoljca da pročita deo u nastavku pod naslovom „Za razmišljanje“. Zatim ohrabrite članove razreda da tokom sedmice primene jednu ili više od predloženih aktivnosti, a zatim da sledeće subote ispričaju svoje iskustvo. Neka posebno objasne kako je ta aktivnost ojačala njihovo razumevanje Svetog pisma i kako je produbila njihov odnos sa Gospodom.

Za razmišljanje: Postoji mogućnost da pogrešno shvatimo kako da primenimo Sveto pismo u svom životu. Primena Svetog pisma ne znači da imamo slobodu da ga prilagođavamo svojim sklonostima. Naprotiv, primeniti Sveto pismo u životu znači uskladiti svoj život sa njegovim učenjima.

Aktivnost 1: Svakodnevno razmišljanje – Tokom sedmice, svakog jutra koristite kratak tekst (jedan stih ili jedan biblijski odlomak) za svoje jutarnje bogoslužjenje. Istražite šta taj tekst znači u kontekstu u kome je napisan. Budite kreativni. Sa svakim čitanjem tražite nove uvide i pouke.

Aktivnost 2: Naučite stih napamet – Svakog meseca izaberite jedan biblijski stih iz tekstova o kojima ste razmišljali i ponavljajte ga svakog jutra dok ga ne zapamtite.

Aktivnost 3: Poučavajte – Najbolji način da naučimo jeste da podelimo ono što smo otkrili. Podelite sa svojim bračnim drugom ili prijateljem ono što ste naučili iz Svetog pisma. Pronađite nekoga s kim možete da razgovarate o svom novostečenom znanju i uvidima iz Biblije.

Aktivnost 4: Poslušajte – Nije dovoljno znati stih napamet. Najvažnije je primeniti ga u svom životu i poslušati njegov savet. Kao što je Isus rekao: „Kad ovo znate, blago vama ako ga izvršujete“ (Jovan 13,17). Dok čitate i proučavate Reč, molite se Svetome Duhu da vam podari mudrost kako da istinu primenite u praktičnom životu.